

ŠVP pro zájmové vzdělávání
ŠKOLNÍ DRUŽINA
při ZŠ a MŠ Na Karlově 372, Benešov
„Harmonická a barevná cesta“

Ředitel: Mgr. Svatopluk Česák
Vedoucí vychovatelka: Hana Bultasová
Schválil: Mgr. Svatopluk Česák
Koordinátor pro ŠVP: Mgr. Věra Hozová
Dne: 23. 6. 2022
Platnost ode dne: 24. 6. 2022

Školní družina: - důležitý partner rodiny a školy

- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání účastníků
- zaměřeni na hudební výchovu a výtvarnou výchovu dle specifikace základní školy
- pomáhá účastníkům překonávat jejich handicapy
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů
- rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence

Obsah:

Charakteristika školní družiny

- podmínky materiální
- podmínky ekonomické
- podmínky personální
- podmínky bezpečnostní a hygienické
- podmínky přijetí do ŠD
- podmínky pro vzdělávání účastníků se specifickými vzdělávacími potřebami /SVP/
- podmínky průběhu výchovně vzdělávací práce

Charakteristika ŠVP

- kompetence
- cíle
- délka a čas
- formy
- vzdělávací obsah

Obsah:

Charakteristika školní družiny:

Školní družina musí být:

- místo pro zájmové využití volného času účastníků
- místo pro regeneraci sil účastníků po vyučování
- místo pro spontánní aktivity účastníků
- místo pro rozvíjení tvořivosti účastníků
- místo pro posilování sebevědomí účastníků
- místo pro radost účastníků
- místo pro komunikaci vychovatelek a rodičů

Podmínky materiální:

- účelově vybavené prostory budovy školní družiny a základní školy s možností kreativního uzpůsobení /interaktivní tabule, klavír, kytara, doprovodné nástroje, televize, počítače, relaxační míče/ podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb.
- hrací chodba
- družinové hřiště - pískoviště, prolézačky, koš na basket, venkovní tabule, dřevěný domek, prostor na kopanou a pozemní hokej, houpačky, klouzačky, venkovní sezení, sezónní zahradní nábytek
- vhodné okolí – dostupnost městských hřišť, louky, Třešňovky, Sladovky
- možnost využití prostor školy - tělocvičny /velká, malá/
 - počítačové učebny
 - cvičná kuchyňka
 - sportovní areál
 - školní knihovna
 - keramická dílna

Podmínky ekonomické:

- školní družina vybírá úplatu za vzdělávání, výši a splatnost určuje ředitel školy, či zřizovatel /viz. Vnitřní řád školní družiny - bod 2.3, 2.4, 2.5, úplata str. 3 – 4, přístupný na web stránkách a přístupné na nástěnce v ŠD/

Podmínky personální:

- osm plně kvalifikovaných pedagogických pracovníků, které si neustále zvyšují svou kvalifikaci v akreditovaných kurzech a samostudiem

Podmínky bezpečnostní a hygienické:

- vhodná struktura denního režimu účastníků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim /pití si účastníci nosí s sebou/
- zdravé prostředí užívaných prostor /viz. Vyhláška ministerstva zdravotnictví č.410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu mladistvých/
- ochrana účastníků před úrazy
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů částí využívaných prostorů, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska bezpečnosti
- dostupnost prostředků první pomoci, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc, kontakt na lékaře

Psychosociální podmínky:

- klidné prostředí a příznivé sociální klima
- respekt k potřebám účastníka a jeho osobním problémům, individuální přístup
- věková přiměřenost a motivující hodnocení
- ochrana účastníků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast účastníků na životě školní družiny
- včasná informovanost účastníků i jejich rodičů o činnosti ŠD a jejím vnitřním životě

Podmínky o přijetí do ŠD:

- k zájmovému vzdělávání mohou být přihlášeny účastníci z 1. stupně, přednostně jsou přijímáni účastníci z nižších ročníků, v případě volného místa je možné umístění účastníka z 2. stupně / např. ze zdravotních důvodů/, písemnou žádostí řediteli školy
- kapacita školní družiny je 207 míst v 8 odděleních, 5 oddělení umístěno v hlavní budově ŠD, 3 oddělení v budově základní školy
- způsob přihlášení – v daný termín, stanovený ředitelem školy, si zákonný zástupce účastníka vyzvedne nebo stáhne z webových stránek školy přihlášku, kterou řádně vyplněnou odevzdá vedoucí vychovatelce školní družiny, umístění účastníka do školní družiny není nárokové
- o přijetí do školní družiny rozhoduje ředitel školy, při nepřijetí účastníka – možnost odvolání prostřednictvím ředitele školy

- seznam přijatých a nepřijatých účastníků bude pod kódy vyvěšen na dostupném místě ve školní družině a na web stránkách školní družiny
- způsob odhlášení – zákonný zástupce provede písemnou formou, formulář je k dispozici na web stránkách nebo u vedoucí vychovatelky
- vyloučení účastníka – rozhoduje ředitel školy/viz. Vnitřní řád školní družiny /

Podmínky pro vzdělávání účastníků se specifickými vzdělávacími potřebami /SVP/:

- účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Dbáme na individualitu každého účastníka. V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti.
- pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmů, možnost a způsob zařazení jedince do aktivit určených vyšším věkovým skupinám

Podmínky průběhu výchovně vzdělávací práce:

- provoz školní družiny: ranní provoz od 6.30 do 9.00 hodin
odpolední provoz od 11.30 do 17.00 hodin
- ranní provoz školní družiny využívají všichni účastníci základní školy, příchod je zaznamenáván do docházkového sešitu, před začátkem školního vyučování jsou účastníci společně předáni do školy/ v 7.40 nebo 8.35 hodin/
- po skončení vyučování přebírají vychovatelky svá oddělení od třídních učitelů/učitelek/, kteří jim nahlásí chybějící účastníky
- vychovatelka jde společně s účastníky do školní jídelny a poté do učebny školní družiny, kde se řídí týdenní skladbou oddělení
- před odpoledním vyučováním vede vychovatelka účastníky do šaten, po skončení odpoledního vyučování přebírá vychovatelka účastníky od vyučujících
- účastníci odchází ze školní družiny podle údajů a časů uvedených na přihlášce do školní družiny
- vyzvednout účastníka ze školní družiny mohou oprávněné osoby uvedené na přihlášce do školní družiny/ zákonní zástupci, prarodiče, sourozenci, partneři/
- uvolňování účastníka na zájmové útvary a na návraty ze zájmových útvarů - je řešeno podle údajů v přihlášce do školní družiny
- v případě nevyzvednutí účastníka ze školní družiny, postupuje vychovatelka podle Vnitřního řádu školní družiny

Podmínky pro činnost účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- účastníkům, se speciálními vzdělávacími potřebami, je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována zvýšená pozornost. Pro rozvoj talentovaných účastníků bude školní družina nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů

Charakteristika ŠVP:

Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině.

Kompetence:

1. k učení

- učíme účastníky dokončit započatou práci, sebekriticky zhodnotit své výkony
- využíváme efektivní a vhodné způsoby učení účastníků
- učíme účastníky nejen spontánně, ale i vědomě
- hledáme s účastníky odpovědi na otázky, všímáme si souvislostí mezi jevy
- vedeme účastníky k samostatnému pozorování a experimentování
- učíme účastníky získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů

2. k řešení problémů

- učíme účastníky pochopit a přemýšlet o nesrovnalostech, příčinách, řešení problémů
- nabízíme účastníkům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů a praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti
- při spontánních činnostech sledujeme účastníky při praktickém zvládnutí problémů
- vedeme účastníky k rozlišování správných a chybných řešení
- učíme účastníky zodpovědnosti, umění si obhájit svá rozhodnutí

3. komunikativní

- učíme účastníky komunikovat kultivovaně
- vedeme účastníky k vyjádření vlastního názoru
- klademe důraz na řeč, mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, formulování vět
- vytváříme podněty pro diskusi mezi účastníky i dospělými
- učíme účastníky naslouchat druhým
- využíváme k jednotlivým činnostem různých komunikačních prostředků

4. sociální a interpersonální

- učíme účastníky zodpovědně přistupovat ke svým povinnostem a úkolům, k dodržování dohodnutých pravidel, k respektování druhých, k tolerantnosti a solidaritě
- vedeme každého účastníka k pocitu sebeúcty a sebeuspokojení
- organizujeme akce pro starší i mladší účastníky společně
- učíme účastníky rozpoznat vhodné a nevhodné chování a vyvození důsledků
- motivujeme účastníky k vytváření spontánních činností

5. občanské

- vyžadujeme od účastníků hodnocení svého chování, hledáme společně s účastníky řešení při nedodržování pravidel ve skupině či vnitřního řádu školní družiny, vyžadujeme důsledně od účastníků přijetí zodpovědnosti za své činy
- seznamujeme účastníky s pravidly chování, s právy účastníků, s právy druhých
- učíme účastníky vnímat a bránit se nespravedlnosti, agresivitě a šikaně
- zadáváme účastníkům modelové situace k řešení problémů mezi etniky a sociálními skupinami, příklady z každodenního života, demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí
- zapojujeme účastníky do akcí připomínajících lidové tradice a zvyky

6. k trávení volného času

- rozvíjíme u účastníků smysluplné a aktivní využití volného času
- nabízíme účastníkům podle jejich individuálních dispozic zájmovou činnost
- zapojujeme účastníky do přípravy projektů školní družiny
- učíme účastníky odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času
- vyžadujeme od účastníků zhodnocení vlastní práce

Cíle:

Naplňování cílů je vymezeno konkrétním posláním školní družiny ve vyhlášce č. 74/2005 Sb., §8, odstavec (5,6).

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem.

Jde zejména o rozvoj účastníka, připravit účastníka pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, postoji, získávání osobní samostatnosti, zachovat rovnováhu mezi organizovanou a spontánní činností, získat znalosti o ochraně životního prostředí, respektovat osobní zvláštnosti jedinců. Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování.

Formy:

Podle vyhlášky MŠMT č.74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání jsme stanovili následující formy vzdělávání:

- **pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost** – zahrnuje pravidelnou činnost přihlášených účastníků dle programu ŠVP, každodenní činnost v odděleních ŠD
- **příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost v i mimo ŠD** – zahrnuje všechny mimořádné akce – návštěvy divadelních a filmových představení, besedy exkurze, výchovně-vzdělávací programy, sportovní akce, vánoční jarmark, projektové dny, atd...
- **spontánní činnost** – za dozoru vychovatelky se účastníci samostatně projevují a rozhodují o své činnosti, vychovatelka je zde pouze rádce, dozor /ranní družina, klidové činnosti, pobyt venku/
- **osvětová činnost** – poskytuje informace v oblasti prevence sociálně-patologických jevů
- **individuální práce** – rozvoj nadání, práce s talentovanými účastníky, konzultace, řešení tematických úkolů, organizace a garance postupových soutěží, práce s integrovanými účastníky – pomoc, podpora, povzbuzení

Délka a čas:

- ŠVP je dokument cyklického pětiletého charakteru, program je doplňován ročním plánem konkrétních činností, rozdělených po měsících. Roční plán tvoří přílohu tohoto dokumentu, vytváří jej vychovatelka a konzultuje s ředitelem školy.
- provozní doba ŠD je od 6.30 do 9.00 a od 11.30 do 17.00 hodin /viz. Vnitřní řád školní družiny bod 2.10. /
- v průběhu prázdnin, mimořádných prázdnin, mimořádného volna je provoz zajišťován zpravidla po dohodě se zřizovatelem, s případným omezením podle pokynů hygienika

Časový plán	
Měsíc	Téma: podzimní období
Září	Škola, stolování, kolektiv, kamarádství, slušné chování
Říjen	Barvy podzimu, domov, město, rodina
Listopad	Práce s textilními materiály, taneční soutěž
Měsíc	Téma: zimní období
Prosinec	Tradice a zvyky, zimní barvy
Leden	Zimní sporty, domácí mazlíčci, sběratelské okénko
Únor	Hudební soutěž, vycházky, masopust, pomáháme přírodě
Měsíc	Téma: jarní období

Březen	Doprava, velikonoce, vesmír, besedy o knihách
Duben	Zdraví, Den Země, týden rekordů, máme rádi zvířata
Květen	Rozkvetlá příroda, Den matek, barvířská dílna, spaní v ŠD
Měsíc	Téma: letní období
Červen	Den dětí, malování netradičními materiály, týden splněných přání, kam na výlet

Evaluační plán				
Úroveň hodnocení	Cíle	Kritéria	Nástroje	Četnost
individuální	- osobnostní a kariérní růst - přátelské a pozitivní klima	- zlepšování kvality výchovných výsledků - inovace metod, strategií výchovného působení	- analýza a hodnocení dokumentů, vlastní činnosti - sebereflexe - hodnocení rodičovskou veřejností	průběžně
týmová	- volba zajímavé činnosti, motivující ke smysluplnému využívání volného času	- spokojenost účastníků a rodičů - účast na aktivitách - podíl účastníků na výběru činností	- analýza a hodnocení dokumentů činnosti - vzájemné hospitace - reflexe, sebereflexe - pozorování - rozhovor - hodnocení veřejností	na schůzkách metodického sdružení 4x do roka
vedení školy	- kontrola naplňování cílů výchovné práce - zajištění bezpečnosti	- výsledky výchovného působení na účastníky - přátelská atmosféra - hodnocení při prezentaci na veřejnosti	- hospitace - pohovor - pozorování	průběžně

Vzdělávací obsah ŠVP:

Nacházení nových vazeb a souvztažností mezi již získanými poznatky z vyučování:

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce školní družiny
- tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými prostředky
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme - náš domov
- škola
- naše město
- tradice města

Lidé kolem nás - rodina
- kamarádi
- svátky a oslavy
- jak se správně chovat

Lidé a čas - denní režim
- jak se mění lidé
- jak se mění věci, budovy, město

Člověk a příroda: Rozmanitost přírody - příroda okolo nás - rostliny,
živočichové
- roční období
- počasí
- voda
- chráníme své životní prostředí,
likvidace a třídění odpadů

Člověk a jeho zdraví: - poznáváme své tělo
- chodíme každý den ven

Člověk a svět práce: - tradiční a netradiční materiály
- elementární dovednosti

Používané zkratky:

VČ – výtvarná činnost

PČ – pracovní činnost

OČ – odpočinková činnost

DOČ – dopravní činnost

RZČ – rozumová činnost

DRČ – dramatická činnost

TČ – tělesná činnost

PŘČ – přírodovědná činnost

HČ – hudební činnost

PNV – příprava na vyučování